

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Ситуація в раді державній.

Последня розправа бюджетова в раді державній подала яений доказ, що деякі сторонництва змінили не лише свою тактику політичну або становище супротив правительства, але і подекуди свою програму.

Коли ще при обговорюванню торічного бюджету молодочехи, частина послів словінсько-хорватських, німецькі націоналі і антисеміти займали опозиційне становище супротив кабінету гр. Баденього, піддержованого німецькою лівницею, консервативними, клубом руским та колом польським, — то тепер відносини ті змінилися до непізнання. Деякі приятелі розійшлися, не друзі колишні зблизилися до себе.

Передовсім помітна проява, що молодоческі послы змінили значно своє поступоване. Зрозумівши, що при нинішніх основах конституції позитавської та при сильнім, неполадженім антагонізмі німецько-чеським годі буде їм одержати бажане державне право, котре виеували доси на перший плян яко головне услівє своєї політики, молодочехи прийшли до пересвідчення, що до повної автономії країв корони сьв. Вячеслава треба їм стреміти поступовно, т. е. етапами, здобуваючи одно право по другім. Домаганя свої обмежили проте молодоческі послы на разі на повну рівноправність язикову в самій Чехії, а на поступовне кріплене елементу чеського на Мораві і Шлеску національними придбаннями іменно на полі шкільнім. Надіючи

ся осушення сих бажань від теперішнього правительства, котре не ігнорує питання чеського, молодочехи змінили фронт супротив кабінету гр. Баденього і з опозиції перейшли на становище вижидаче. Про антикоаліцію словянську, до котрої колись пос. Кайцль заманював клуб руский, загули всякі слухи, а до Поляків відносять ся тепер послы чеські приязно і з деяким довірем. Послы острійшого тону, як Грегр, зійшли з арени. Їх місце заняли т. зв. реалісти, вдачі Кайцля і Крамаржа. Посол Айм, що ще недавно кидав громи на всі т. зв. сторонництва правительственні, приймив ся нині ролі головного посередника межі клубом чеським а правительством. Вашатого виключено з клубу яко противника утилітаризму, а коли тут і там в часі розправ котрий посол чеський ударить в струну острійшого тону, тоді се лише з тактичних взглядів: з огляду на суспільність чеську, зжиту з опозицією і з огляду на омлядиністів, т. е. сторонництво чеських радикалів, вибиваючих ся звільна на арену політичну. Молодочехи „маркують“ від часу до часу опозицію, але опозиціоністами вже не суть.

Подібно змінила ся і та частина послів словінсько-хорватських, що за часів коаліції під проводом Ферянчица відлучила ся від клубу гр. Гогенварта і утилітаристів словінських, ведених пок. Клюном, а перейшла в рішучу опозицію. Частина та заманена тогді рівнож Чехами до певної антикоаліції словянської, зрозуміла вже тепер, що опозиція не завсїгди вінчає

ся успіхами, а ніколи тоді, коли сторонництво не має спроможности піддержати опозицію своєю силою, хотя би навіть лише чисельною. В часі загальної розправи бюджетової розлучені хвилево послы словінсько-хорватські получили ся назад в одну цілість, голосували солідарно навіть і за фондом діспозиційнім, а пляном їх на будуче есть: перевести вибори до нової ради в повній гармонії і витворити в новім парламенті одностальний клуб полуднево-словянський, що стояв би в тісній звязи з клубами: чеським, руским і польським. Поступаючи в краю солідарно, надіють ся послы словінсько-хорватські явити ся в новій раді в збільшенім числі, а відтак концесіями скріпити елемент свій супротив Німців і Італійців.

Змінили ся навіть антисеміти. Хто пригадає собі острі виступи Люегера перед роком против гр. Баденього, а порівнає виступи Шайхера, Шлезінгера і др. при теперішній розправі бюджетовій, той не може не замітити, що і в таборі антисемітів наступила значна зміна. Майже о цілу октаву спущено з тону в надії, що при такій тактиці політичній правительство не буде спиняти розвою оправданого антисемітизму в Австрії, спеціально у Відні. Люегер не забирає доси навіть слова при розправах бюджетових, зрозумівши, що дорогою умірности дійде скорше до цілі, чим безпощадною брутальністю, в котру нераз попадає, щоби схлібити ширшим верствам. На всякий случай, антисеміти в сальоновій формі стануть ближше до прави-

МІЙ СОН.

Написав

ОБРЕСТ ВЕРЕЦЯНИН.

(Конець).

Ми пішли тепер до правительства небесного, тут я знова побачив мого товариша, один, одієсний акт лише лежав перед ним, а він дивлячись на него, позіхав лише страшенно та раз у раз покручував маленькі, костурбаті вуши. Побачивши нас, він зірвав ся скоро зі свого місця і віддав нам глубокий, елегантний уклін. Мабуть, любчику, ти тут тільки і до роботи маєш, що вставати тай перед людьми спину гнути, подумав я собі і ми пішли до небесної гімназії. Тут застав я також мого друга, що дуже гарно викладав дітям про старинних Греків і Римлян. Я глянув на него і мене аж за серце стиснуло, він такий товстий і грубий став, що страх, а все се від горя великого, яке він вже і на землі переносити мусів. Мій друг любив ся на землі страшно, безконечно, однак, як все мені говорив, без взаємности. А коли помімо сего горя великого лице мого приятеля все як місяць в повни сяло і его животик очевидно з дня на день гарнійше розвивав ся, а я его інтерпелював що до сеї ненормальности, то мій друг відповідав мені звичайно жалісним дуже голосом: „Ой біда моя, друже, велика біда, десть у других людей, що нещасливо кохають, тіло нидіє,

маріє, що аж страх і дивитись на них, а в мене як раз противно, чим більше терплю і мучу ся, чим я більше нещасливий, тим скорше мені і живіт росте. Отсе вже, друже, певно мій блуд від уродження...“ зітхав він глубоко, договорюючи сі слова. Так отже тут в небі він ще більше мусить мучити ся, як на землі, подумав я собі, ну, побачимо тай переконаємо ся... Вкінци опинив ся я з моім провідником перед канцелярією св. Петра. За хвилию я вже стояв перед сьвятим, він ласкаво глянув на мене, погладив ще і по голові і промовив так ласкаво до мене неначе батько рідненький: „Ти сину, останеш у мене, — будеш мати майже все вільний час і тоді можеш займатись своїми писульками. Часами лише, коли мені буде потрібно, будеш ходити зі мною і все, що я скажу докладно записувати, се піде описля до друку до небесної газети. От зараз нині я тебе буду потребувати, в нас нині сьвятий вечер, з кожного краю зійде ся по одній дитині до божого деревця, де я їм і роздам після заслуги подарунки; так і ти мусиш бути моім писарем. А тепер можеш іти до свого покою, котрий тобі отсей малий хлопчина покаже.“ Я поцілував св. Петра в обі руки і незабаром опинив ся в своїм покою. Покій на причуд гарно уряджений, желізне ліжко, масивне, сильне, для молодого чоловіка так дуже потрібне, отоманка, стіл, гарно різблене бюро, плішові фотелі, великі зеркала, богата бібліотека, для писателя необхідна, усе там було, а в грубі палав яений огонь і огрівав мою гарну комнату. От щасте, — подумав я, — на землі Бог зна коли і був би дочекав ся такого по-

кою... ех, коли-б так в небі ще женити ся можна було, я і мав би де попровадити свою жіночку, — а може оно і справді можна, ану поспитаю лишень малого хлопчика.

— А чому-ж би ні, козаче, в нас ти до трьох днів навіть мусиш оженити ся, бо інакше і викинуть тебе зараз стрімголов до некла...

Того мені лише і треба. — Та я — кажу любчику, хоть би й зараз готов женити ся, не то аж за три дні. Сеж і моім ідеалом було на землі чим скорше оженити ся, особливо бодаї на зиму, коли то в студентській комнаті зимно і непривітно, неначе на дворі. — Однак я передчасно тішив ся, я забув, що моя любка лишила ся на землі, а з иньшою я би не оженив ся, нехай мене і зараз скидають до некла на сам спід. Я спитав несміло малого хлопчика за мою любку.

— Є, козаче, е, она вже давно, та все ще на когось жде, видаватись не хоче, певно на тебе, коли се тая, за котру питаєш.

— А що-ж она тут робить в небі? — питав я хлопчика.

— Она тут в небі заряджує небесною кухнею, для цілого I-ого департаменту она диспонує підчиненим ей наймичкам, що мають що дня варити на обід і вечерю.

Мені якось ніяково стало: не на таким низьким становищі хотів я мою любку тут в небі бачити; чиж ей бліде, ніжне личко, тужні, задумані вічно очи і надають ся до такого буденного, реального занятя! — Мені дуже жаль стало моєї любки, а впрочім, подумав я, може бодай коли чого лучшего поноім за протекцією моєї

тельства в будучій раді, ніж стояли брутальні антисеміти в теперішній раді. Вони відуть навіть до нового парламенту в збільшенім числі, позаяк правительство скорше їх підобре ніж лібералів, що сходять уже тепер на дорогу опозиції.

Змінило ся і консервативне сторонництво з клубу гр. Гогенварта, як і взагалі консервативні елементи зпосеред других сторонництв. Їм поручено ролю миреня роз'єднаних сторонництв національних як і здержуваня далекоідучих, крихту за радикальних аспірацій поодиноких груп посольських. В тій цілі зблизили ся, приміром сказавши, послы Пальфі і Шварценберг рішучо до табору Молодо-чехів, оголосили себе уміреними націоналами, що йдуть до мети етапами. В тій цілі приляг пос. Бернрайтер до табору чеських Німців, щоб здержувати їх загонистість.

А вжеж найбільшій метаморфозі улягла ліберальна лівниця німецька. Найголовніша зміна лежить в тім, що лівниця (одно що Німці) перестала бути в Долитавщині сторонництвом державним, за яке уходила доси, голосячи, що Австрія єсть державою німецькою а она тим кітом, що лучить народи австрійські в одну цілість. Процес сей не відбув ся вправді аж тепер за кабінету гр. Баденього, він лише довершив ся. А розпочав ся сей процес головно за гр. Таффого в літах від 1879 до 1893, коли то через 14 літ Старо-Чехи в союзі з Поляками і клубом Гогенварта вели перед в парламенті австрійськім без Німців і проти Німців, що стояли в опозиції. Здавалось вправді, що по уступленю гр. Таффого через коаліцію німецької лівниці з Поляками і консерватистами ліберальна лівниця набере сили і зможе винести ся на ново на становище верховодячого сторонництва в державі. Але в ері Таффого розвинулись і зросли славянські елементи вже на стілько, що ліберальна лівниця з становища верховодячого зійшла на становище рівнорядне з другими національними сторонництвами,

іменно з елементами славянськими. Нинішня лівниця німецька займає лише відпорне становище супротив агресивности Славян австрійських. Она береже лише національних інтересів Німців, не думаючи вже про верховодство, а тим менше про германізацію елементів ненімецьких. Видячи свій упадок, лівниця поставила в часі коаліції засаду ненарушимости посіданя національного. Засада ся упала скоро в виду жизненности славянської, котрої не годна снитити ніяка постанова параграфова. Томуж і бачимо, що частина лівниці, іменно Німці чесько-моравські, відлучили ся нині від Німців корінно-австрійських країв і витворили окреме сторонництво „поступовців“ німецьких, з задачею: боронити нарід свій перед ославянченем (!). Колишня лівниця, найчисленніше сторонництво в раді державній, лежить нині майже безсилна. Оригінальні ліберали з чисто німецьких країв пішли на службу жидам; другі з країв словянських, дрожать о свій національний бит. При будучих виборах змаліє до того число сих лібералів. Їх мандати припадуть в части антисемітам, в части клерикалам і консерватистам. Неодбитки зберуть ся імовірно під проводом гр. Кінбурга або Хлюмецького яко умірено-ліберальне сторонництво і будуть, здає ся, лише „маркувати“ опозицію. Опозицію же дійсну поведуть лише Німці чесько-моравські і націонали німецькі, що кокетують з великою Германією.

Справи австрійські.

В австрійськім парламенті упала підчас руських свят справа, котру уважали всі Славяне мов би пробою сили славянського впливу в парламенті. Сею справою єсть словінська гімназія в Цілей. Тяжко бороли ся Словінці разом з всіма славянськими послами о засноване сеї гімназії, а тепер стратили єї через легководне трактуванє сеї справи. Бо не перевагою голосів (109) викинули німецькі націонали, ліберали і антисеміти сею позицію з бюджету, але через недостаток голосів славянських послів (98.) Багато з них

(особливо Поляки) продовжило собі святочні ферії і на руські свята, коли тимчасом парламент відбував свої засіданя. Самих польських послів не було аж 26, руських 6, чеських 19, полудневих Славян 10 отже разом аж 63 славянських послів, ба навіть не було двох словінських при голосованю. Німці піднесли такий крик радости в парламенті, що зі славянської сторони понесли ся слова обуреня: „Фе, се ганьба для німецького народа“. Але ціла справа не буде мати в практиці великої ваги, бо гімназія мусить прецінь істнувати — не розгонять же учеників і професорів серед року шкільного, а видатки на ню потрафить правительство покрити з иньших фондів. Але за кілька днів мали нагоду славянські послы показати свою силу при голосованю над удержавленем чеської народної школи ім. Коменського у Відні. Сю резолюцію ухвалено 122 голосами против 111 голосів і так направлено зі сторони славянської більшоети поражене при цілейській справі.

Коли бесіда про парламент, то не можна поминути справи усуненя газетного стемпля хотия она находить ся ще в такій стадії, що не можна про ню сказати нічого рішучого. Але єсть повна надія, що хоть не цілком знесуть ту заперу розвитку днешникарства, то все таки пороблять значні полекші. — Скорше справила ся рада держевна з пос. Цурканом котрий при позиції „домашній промисл“ забрав голос на те, щоби домагати ся усуненя краевого інсп. Тумліржа, мов то з причини, що він германізує школи, та ще й інспектора Ом. Поповича. Що архимандрит Цуркан міг закинути інсп. Поповичови, довідаємо ся хіба зі стенограмів, але прецінь не міг ему зробити закиду, що не уміє руського язика яко інспектор руських шкіль. Чогож отже керинить? Але его виводи оцінили справедливо, бо навіть не піддали его резолюції під голосованє.

Прикрі вісти доходять до нас з угорської Руси. На тім кусні великої руської землі видимо, до чого доводить ся забуте власних ідеалів, служба чужим богам. Та „твердь угорська“, що уважала за низьким для себе, служити власному народови, але клонилась перед білим царем, пішла тепер так само в службу зжидоватілого цигана — Угра. Змадаризовані Русини обох гр. кат. епархій прятівської і мункачівської заводили у себе навіть без дозволу Риму мадарський язик в богослуженях. Уже підчас пештенської вистави удавала ся депутация священників і мірян з тих обох епархій до кардинала прімааса, з просьбою о заведенє мадарського язика в гр. кат. литургії. Депутация була у президента міністрів, у пре-

любки... І згадавши на сею користь я уснокоїв ся.

За хвилию почали сходитись до мене мої приятелі, моя дорога кумпанія; а кожний провадив з собою і своєю жіночку. Перший прийшов сей з президентського бюро, а з ним і его подруга, котрої я й не бачив ніколи за життя, була се та перша, чи властиво друга, давна, однак ніколи не забута. Небавом прийшов прокуратор з своєю ясноюю блондиною, за ним молодий адвокат, усміхнений, щасливий, як ніколи за життя, надійшов вкінці і елегантний правительственник з дуже багато убраною подругою, грубі мабуть баньки такі его не минули; — всунув ся вкінці до моєї кімнати і товстий професор ведучи по під руки свій ідеал з личком Мадонни. От і маеш щасливця! — аж крикнув я, побачивши професора з его ідеалом і з его блудом від уродження, себ то его імпозантним животиком, котрий як він мені брехав, нерозлучний був з его горем великим. Ой мабуть ти, любчику і на землі такий нещасливий був, як тут тепер в небі...

Мій приятель від фінансів і виняв десь з кишені фляшку з румом і она почала зараз весело кружляти з рук до рук; для дам постарав ся прокуратор о легке винце. Так що-ж, всі они веселили ся, сьміяли ся, тішили ся з мого приходу, лиш я один був сумний, невеселий, бо я ще не мав при собі своєї любки дорогої. Однак за хвилию відчинили ся двері від кімнати, а в них показала ся она. Єї бліде, марне личко цілком не змінило ся, она все ще здавала ся мені така слабонька, що за першим подувом вітру з

ніг би валала ся. От, подумав я, вже то така певно і єї вдача, їй мабуть і небесна кухня нічого не pomoже. Ми привитали ся, обняли ся, поцілували ся і я відзискав цілий мій добрий гумор. Ми забавляли ся так весело, як ніколи на землі і я що хвилию дякував Богу, що мене так скоро покликав до себе. В тім закував хтось до дверей і малий хлопчина той сам, що мене до неба запровадив, покликав мене до сьв. Петра. За хвилию ми пішли з святим роздавати небесні подарунки дітям з ріжних країв.

В ясно освітленій, просторій комнаті стояло пишно і багато прибранє боже деревце. Оно було таке високе, що верхка годі було й добачити, а дарунків тільки на нім понавішовано, що їх і не почислив би. Небавом почали сходитись діти. Того року випадала черга на дівчата. Бо в небі, як я довідав ся, така є установа, що що року на святій вечер сходять ся по одній з кожного народу дитині по даруночки з божого деревця, одного року самі хлопці, а другого самі дівчата. Відтак після заслуги, яку собі цілий нарід через рік у Бога придбав, дістають і маленькі діти менший або більший даруночок. Я побачив тут дитині з цілого майже світа, і чорних і жовтих і білих, велляких, — однак білі переважали. Відповідно до ріжних країв, з яких діти походили, були они і ріжно вбрані. Деякі стояли цілком нагі, так що наші європейські діти і дивились на них не хотіли; деякі були тільки троха приодіті, а наші європейські всі у футерках, шапочках, в зарукавках та кальониках. За хвилию і почав сьв. Петро розділювати подарунки. І дивно: котра дитина мала гарній-

ше і богатше убране, та й дорожний дістала гостинець. Діти цілували сьв. Петра в руки і зараз виходили з салі разом з подарунками; незабавом не було вже нікого.

Так ні, десь там далеко в кутику далось чути тихе, придержане хлипанє. Ми глянули в сей бік і побачили ще одну дівчину; свитинка на ній тоненька, дряхла, полатана, сорочечка чорна, обкоптіла, що ледви і пізнати можна було, що рукави і перед були колись гарно вишивані, до того босє, перемерзле стояло оно в кутику, не говорило ні словечка, та все лиш хлипало...

— А хто се там ще лишив ся, чому не йде сюда ближше? — снитав сьв. Петро. Оно бідне перепудженє ледви ішло до сьв. Петра, — личко заслонило свитинкою мовби соромило ся і глянуло на святого.

— А ти з відки дитинко?

— Та я з Галичини, з села...

— Так ти руська? — питав святій дальше, — чогож ти соромиш ся до мене прийти?

— Та я так негарно, так убого одагнаєна, що стидаюсь до вас прийти, та хотіла переждати, поки всі діти не розійдуть ся, щоби не сьміяли ся з мене.

— А чємна ти була сей рік? — не опустила ти ніколи сьв. молитви?

— Ні батечку, я часом і не їла цілий день, а такі молитви ні рано, ні вечер не позабула...

— Красно, дитинко, а вчиш ся ти гарно?

— Та я не знаю, бо ми ще свідочтв не дістали, — а я і своїх книжок не маю, аж пізно

зидентів обох парламентарних палат, а в університетській церкві відправили тоді навіть мадярське богослуження. Отже для здержання сеї самої видав папа римський декрет, що забороняє уживати мадярський язик в гр. кат. літургії. Декрет припоручає єпископови, щоби викоринив ті надужитя, щоби заборонив перекладати церковні книги на мадярський язик, а випечатані вже книги велів знищити. Коли би найшли ся святиці, котрі таки уживають тих книг, то треба їх остро карати, бо вільно уживати в літургії лише славянського язика, признаного церквою. Владика має також і о тім повідомити своє духовенство, що в разі, коли би се уімянене не мало успіху, конгреґація виступить далше против ушірних. Декрет жадає від єпископа відповіді в тій справі.

Далше доносять, що пражський єпископ Валій відчитав декрет конгреґації і письмо кардинала Ледоховського своїй консисторії і опісля подав его обіжником до відомости духовенства своєї єпархії. Бути може що се спинить трохи мадяризацію руского народу за Карпатами, але де нема любови до свого у провідників народних, там годі надіяти ся добра на будуче.

Боснею займають ся тепер, від часу промови пос. Стефановича в раді державній, більше, як коли — і не все хвалять тамешні відносини. Хоть всякий признає Каляєви заслуги коло економічного підвищення краю, то закидують ему деспотизм в церковних справах. Недавно була у Відні депутація православних босанських та герцеговинських Сербів з жалобами на намісника Каляя у президента міністрів, а причини тих жалоб ось які: Під турецьким пануванем мали християни в церковних і шкільних ділах навіть значну самоуправу, котру поважала пануюча власть. Тоді самоуправу босанські і герцеговинські християне тепер в більшій часті утратили і сю справу болісно відчувають. Передовсім не можуть православні ані в церковних, ані в шкільних справах жадної навіть дрібниці постановити, не можуть в своїх громадах зійтись на жадну раду без заступника поліції, або якого иншого політичного урядника, котрий звичайно вміщує ся в справі і спинає всякі щирі вискази та свободні постанови. Ся поліцейська опіка на кождім кроці публичного, а по часті навіть приватного життя давить і народ мов змора. Надто порушили дзєвнички і особисті відносини „босанського королика“, як називають Каляя, дивуючи ся, звідки він бере гроші на своє вистави житє, коли не має великого приватного маєтку. І так подає Deutsches Volksblatt цїкаві річі о поведєню „босанської

вінекоролєвої“, як зве жену управителя Босни і Герцеговини, Каляя. Пані Каляєва їздить з цїлим двором окремими поїздами по Босні, оглядає шпиталі, добродійні заведеня, а навіть школи. Кождий крок „високої дами“ описує ся подрбно в урядовій Bosnische Post. Єї стрічають всюди урядові депутації від заведеня і населєня, а навіть від войска. Названий дзєвничка каже, що в Босні уважають п. Каляєву, а не Австрию за управительку краю.

Н О В И Н К И.

Чернівці, дня 11-го сїчня 1897.

Іспити для приватистів за перший піврік 1896/97 пічнуть ся в Чернівцях в висшій школі реальній 28-го с. м., а в висшій гімназії 30 с. м. Зголошувати ся треба день наперед.

Новий директор черновецької фінансової дирекції двірський радник Іван Коляци прибув уже до Чернівців і обняв урядованє від дня 8. сїчня. Новому директорови представили ся вже всі урядники фінансової дирекції.

Нова руска газета „Руслан“ буде виходити від Нового року у Львові яко орган католицько-русского сторонництва. Перше число тої газети на оказ появило ся ві второк перед святами. В статї „Від редакції“ читаємо: „Ми добре свідомі тяжкого обовязку, який приймаємо на себе, приступаючи до поважної праці під призивом найвисших ідей культурного свїта, до праці під непорочним українсько-русским народним прапором, в імя високих ідей Христової науки, правди і братолюбїя. Оборона наших народних прав, розширенє їх, позитивна робота в кождім напрямі й приєднанє для такої роботи широких верств нашої суспільности — отєє наша мета. Але свідомі тяжкого обовязку, ми не менше свідомі й сего, що успіх нашої праці залежить не від нас самих, як взагалі успіх всякої позитивної роботи залежить не лише від сего, хто радби до неї подати почин. Але ми певні, що коли хоч в часті й посередно, в міру сил наших, причиним ся до сего, щоби розв'язати думки, справити хибні погляди, вказати цїлі для позитивної праці і з'єднати для неї наші розв'язані сили, то вже сповним сим важне народне завданє. Стаємо о власних силах — тож домагати ся мусимо рішучої діяльної помоци у всіх тих, кому дорога будучність нашого

вечер приносять менї мама книжки від сусїдової дочки, та тоді я учу ся при свїтлі каганця, доки і не вивчу всего завданого.

— Гарно, — а родичів ти слухаєш, кохаєш?

— Та лише маму маю, бо батька вже давно нема; мама кажуть, що захорував, не мав що їсти, тай помер з голоду.

— Се все дуже гарно дитинко, — промовив сьв. Петро, — так що-ж я тобі дам, коли я вже всі дарунки пороздавав, — я думав, що вже нема нікого більше, так і не задержав нічого для тебе. За те на другий рік зголоси ся до мене перша, то дістанеш від мене найкрасший даруночок.

Дитина нічого не відповіла, лише в єї очах сльози закрутили ся і оно забралось їти. Сьвятому мабуть жаль стало спротиви, він підніє єї до себе, погладив, поцілував в голову, тай відпустив...

Небавом я вже знову опинив ся в своїй комнаті, при своїй кумпанії.

— А що, як там було? — почали мене питати.

— Та нічого, кажу — кожда дитина дістала своє, подякувала тай пішла.

— А наша руська дитина дістала що гарне?

— Наша нічого не дістала — відповів я, запізнило ся біднятко.

— Як то запізнило ся?! — почали мої приятелі сердити ся, випивши вже певно не по одній шклянчині. Та-ж ви знали, що і оно прийде, так треба було задержати щось і для него.

— Певно забув сьв. Петро на руську дитину, — говорив я, — але за те він обняв, приголубив, поцілував лише єї, а другу жадну...

Мому товаришови від фінансів очи як уголь засьвітили ся, він сильно ударив п'ястком об стіл і почав сердито говорити: — От і маєте, панове, небесну справедливість!... Забули на руську дитину! а хто-ж має на неї пам'ятати?! Чим же оно гірше від всіх прочих? може тим, що оно таке бідне, обідране, та голе, а таке чемне, побожне і соромливе?! Ні, панове, нема і не буде для вас справедливости ні на землі, ні на небі... І він з пересердя перевернув скоро один „шпанє“ за другим.

Відтак підняв ся прокуратор і почав говорити, а в словах его пробивалась їдка іронія і завзяте.

— Як то нічого не дістала руська дитина — казав він — противно, она дістала те, чого жадна друга, поцілуй від сьв. Петра і обцянку на слїдуючий рік. Чи-ж се не значить у вас нічого? Чи ви думаєте може, що сьв. поцілуй не загірє єї перемерзлі ніжки, не прикриє голе тіло, не нагодує єї? Чи ви думаєте, що ся покїрна, терпелива руська дитинка потребує ще чогось більше, як милозвучних, з святих уст пливучих обцянок? Ні, будьте певні, що оно біднятко і тим задоволилось, оно перед своєю ньенькою цїлий рік буде хвалитись сим поцілуєм, що від святого дістало; оно цїлий рік буде тішити ся отими обцянками, які їй святий зволїв зробити. Така, панове, ся руска дитина, — а коли она така, так чого-ж їй ще більше треба, як сего поцілунку і сих обцянок? Нічого!

народа і хто розуміє, що обезпеченє сєї будучини може подати лише сповненє обовязку через кождого з'осібна.“ — „Руслан“ буде виходити кождого дня з виїмком неділь і свят о годині 6-ій вечером. Редакція і адміністрація містять ся при ул. Коперника ч. 9 на П-ім поверєї. Яко мотто приймила нова газета уступ з Шашкевичевих „Псалмів Русланових“, уступ: „Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш, а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.“ Передплата на ту газету виносить річно 12 зр.

Читаємо в Днях, що та газета від нового року виносить ся з друкарні Товариства ім. Шевченка і буде друкувати ся тепер в друкарні Інститута Ставропігійського. Процаючи ся з Товариством ім. Шевченка, Днях повтаряє ще раз всі ті аргументи, якими воювало доси против Товариства ім. Шевченка. Могло би було хоч на відході подякувати Товариству за всі ті добродійства, яких зазнало від товариства... — Замість *Батьківщини і Читальни* буде виходити також в друкарні Ставропігійській нова газета для народу *Свобода*. — *Правда* переміняє ся на газету для селян і міщан.

Паперові стовпи телеграфічні — се найновіший винахід в промислі виробів паперових. Маса паперова мішає ся з бораксом, соєю і иньшими субстанціями, а праса гидравлічна надає їй форму дуплавих циліндрів. Стовпи паперові мають бути о много придатніші, як деревляні, не тільки ддятого, що легші, але і ддятого, що далеко лїнше опирають ся впливам атмосферичним.

Велика поміч. Селяне в Бельгії можуть безплатно перевозити жєлізницею всі свої продукти, отже всякі ярини, овочі, сметану, сир, яйця, молоко, дріб аж до ваги 50 кїльо. Також безплатним єсть перевіз порожних бляшанок, кошів і пр. У нас за тєє ставляють, где тільки можуть рогачки мита дорогового, кониткового, мостового, торгового. Все тєє убиває у нас вже в зароді всякий промисл домашний!...

Чотири роки в вязниці переєндїв в російських казаматах в Варшаві і в Петербурзі львівський академік Шляєн. В р. 1890 арештували его на галицькій границі під закидом, що належить до тайного революційного союзу російських робітників. Хоть не доказали ему нічим того закиду, держали его доти, доки не були змушені освободити его через дипломатичну інтервенцію австрійського правительства. Отже недавно мав акад. Шляєм відчит у Львові, котрим

— Так чого-ж отже і сердитись на сьв. Петра? він так лише зробив, як кождий наш опікун і на землі був би зробив... Тому-ж, а ну хлонці, випем сю чарку за здоровлє сьв. Петра, нашого найліпшого опікуна і заступника!...

— Ні, не будеш пити, вражий сину! — почув ся нараз грізний голос за нами, — ми обернулись, перед нами стояв сьв. Петро, — так от як ви мені платите за мою добрість, за мої добродійства для вас? Ах! ви... — геть мені зараз з неба, щоб і слїду по вас не лишило ся! Там, на сподї некла, смажені і пражені, довідьтєсь, як то в небі опозицію провадити! А тепер вон!

Ми немов єї заяці наполохані розлетїли ся на всі боки, а святий з грубим патиком за нами. Ми прийшли на край двору небесного, а тут один за другим і виць головою на дїл, на саме дно некла. Полетїли тамтуди мої приятелі, полетїли стрімголов і їх жіночки, полетїла вкінці і моя любка а за нею і я. Летїв я, летїв довго, аж доки не вдарив головою о жєлізну бочку з мазєю уже в неклі, тай з великого болю і — пробудив ся...

Дивлю ся вколо себе, ну, слава Богу, се ще не некло, се моя власна комната, лише що я усеунав ся з канани на землю, та набив собі доброго гудза о ногу стола. Ні веселїй кумпанії, ні дорогої лєвки, лише старий годинник вибиває, як і перед тим своє „тик, так,“ а з кухні долїтає сьпів колядуючих; я чую виразно слова коляди: „Небо і земля... Небо і земля!

познакомив своїх слухачів з грозою російських в'язниць, де політичні переступники сидять літами без переслухання і засуду та гинуть в наслідок злої страви і нездорового воздуха, або попадають в божевільство зі смутку, тривоги, розпуки, а передовсім з браку рухливої праці для мисли.

Жертвою нового зарядження, щоби не давати дзвінком знати, коли має надходити поїзд залізничі на станцію, став накер залізничий в Станіславові, іменем Скопінский. Видно він забув, обслуговуючи пасажерів львівського потягу, що рівночасно надходить поїзд з Гусятина. Не чуючи жадного сигналу, хотів перебічи шлях, але в тій самій хвили ухонила его локомотива і здавила на безформну масу.

На Народний Дім зложила п. нотарева Кузнярска з Садагури 1 зр. і п. ад'юнкт Ганкевич з Садагури 1 зр. — Сума складок в сім році 20 зр. 52 кр.

Телеграми „Буковини“.

З дня 11-го січня 1897 року.

Відень. З нагоди сімдесятих уродин приймав архієпископ Райнер багато желань високих достойників двірських, військових і правительствених, адресів научних і артистичних корпораций. Вчора відбув ся фамілійний нир у архієпископа, в котрім взяв участь цесар.

Прага. В Железні убили жандарма Букара; злочинець не знаний.

Бомбай. Джума в Індиях ширить ся; в Караші 52 випадків джуми з легким перебігом. Від суботи 220 випадків, з котрих 214 закінчили ся смертю.

Каіро. Стан здоровля в Єгипті знаменитий; від вересня не було там випадку холери.

Переписка редакції.

М. П. в К. Рувонієв „Рік 1897“ буде друкована. Дакуємо! — *Анна Стор.* Вислано лист в означене місце poste restante ще 6. с. м. „Педагог“ в П — ній. Спасибі Вам за признане. Обовязком кожної газети єсть боронити всіх тих, що справді працюють для народу, отже й учителів. — Що-до збираня складок на наш Народний Дім, то очевидна річ: треба доконче втягнути і селян до тих складок. То був би сором, як би 140 руских громад не могло за цілий рік зложити н. пр. по 5 або по 10 зр. зовсім дрібними крейцаровими складками. Адже не самі бідолахи живуть по селах; є й такі, що на весіля купують за 30 зр. самої горівки! Отже треба, аби інтелігентні Русини по селах за-

няли ся збиранем складок між селянами, але рівно і безнастанно. Треба людям вяснити, на що збирають ся гроші; треба списувати докладно, хто що дав, а ми посвідчимо в газеті, що гроші дістали. Спробуйте лиш у себе, а побачите, що вдасть ся. Треба лиш самому за то взяти ся, а на других не спускати ся. — *Васильчик.* Заводимо два фейлетони такі, що в однім буде друкувати ся все якась довша річ (повість, оповідане і т. п.), а в другім самі коротші: научні статі, критики, малі оповіданя і т. п.; хочемо, аби не лиш батько в родині мав що в газеті читати, але й его жінка і дорослі діти. Буде се свого рода школа; на розривку також не забудемо.

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбрателів, гостей і публику, що я перебрав існуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

(заснований 1812 р.),

а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моею власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о часті замовленя і пишущь з поважанем

Стефан Гаїна.

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7 разом за 7 зр.

З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Пам'ятайте на Народний Дім в Чернівцях!

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

ВАЖНЕ

для кожного, головно для всіх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, бібліотек, студентів і приватних людей є повідомлене, що існуюче тут уже від багатьох літ, на краєвій виставі в Чернівцях 1886 р. визначене почетом признанем

ЗАВЕДЕНЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ

Кароля Кобжинського і Еміля Канюка

тепер через набуте найновіших машин, писем і альних знарядів значно побільшило ся і тому сій локаль перенесло на *улицю ратушеву ч. 12*, другий вхід також від *улиці лелієвої ч. 11*.

Заразом приступив довголітний фаховець, пан Еміль Канюк яко спільник сего переплетничого заведеня і тепер оно зможе під новою фірмою

— о Кароль Кобжинський і Еміль Канюк —

в вправленім персоналом всі фахові роботи, як оправлене книжок, роботи галантирній, друк на стяжки до вінців, окрасу до гафтовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, шкіл, бібліотек і приватних людей по найнижших цінах як найліпше і як найскорше доставляти.

Просимо о ласкаві замовленя

з поважанем

8—10

Кобжинський і Канюк.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Можна купити

дім з двома фронтами, в Чернівцях паньска ул. ч. 35 і ул. вірменська ч. 2., з 11 кімнатами, 2 кухнями і ґрунтом до забудованя. На домі заінтабульована бук. щадничка каса на суму 6.000 зр. Дім продає ся з вільної руки під дуже користними услівями. Близні поясненя подає п. офіціал Гоян у краєвім виділі. (4—4)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 місяця середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспішні	особові	міщані		поспішні	особові	міщані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 621

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейскій час різниць ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осина Бучканичя.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

